

ЛІТОПИСНИЙ ГАЛИЧ

в творчості
Миколи Канюса

ANNALISTIC HALYCH

in the creation
of
Mykola Kaniouss

„ОРУЖІТЬСЯ !”
„TO ARMS !”

1995. Полотно, олія, 40 x 50 см.

1223 рік

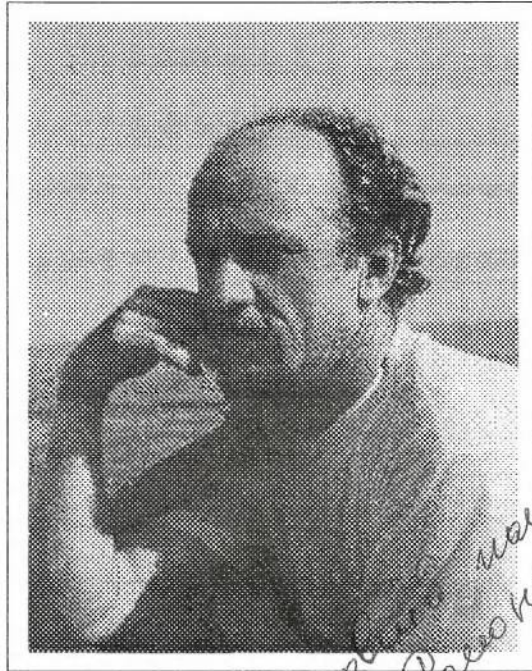
*„Звідти ж ішли вони вісім днів до ріки Калки.
(І) встріли їх сторожі татарські, і сторожі (ці)
билися з ними...”*

*„Коли зітнулися війська між собою, то Данило
виїхав наперед...”*

„Літопис руський”. Київ, 1989 р. С.381.

Канадсько-Українська мистецька фундація

Ukrainian Canadian Art Foundation

Славко Кошар
і його нові Олександр Кошар
в ролі провідного мистця
і мистця не тільки мистця
України
21.10.95

КАТАЛОГ ВИСТАВКИ
CATALOGUE OF THE EXHIBITION

14 жовтня - 28 жовтня

October 14 - October 28

TORONTO
1995
TORONTO

Творчість Миколи Канюса, що народився 3 травня 1953 року в селі Лисець Івано-Франківської області, розвивалася з малих років. На початку його наставником і вчителем був дід — художник-самоук, від якого і передалася Миколі любов до прекрасного, безпосередність та сміливість, повага до традиції. Після закінчення середньої та художньої школи він попадає в умови кращих художніх академічних закладів України — Кримське художнє училище та Київський державний художній інститут. Під впливом багатої на мистецькі традиції атмосфери та в результаті безпосереднього спілкування з ведучими майстрами України Микола виходить у світ із власними, уже сформованими творчими засадами. Багатогранність творчо обдарованої особистості художника проявляється у всіх сферах його зацікавлень. В образотворчій діяльності Микола Канюс є художником-експресіоністом, використовуючи техніки класичного європейського мистецтва він відтворює оригінальне відчуття минулого та духовно і естетично переосмислює сучасне. Глибокі філософські засади художника проявляються в монументальності, образній точності та емоційній насиченості його творів. Експонуючись на багаточисленних групових та персональних виставках Микола у 1983 році стає членом Спільки Художників України. Зараз багато його робіт, як визнаного художника в Європі в результаті успішно проведених там виставок, знаходяться окрім музеїв України в приватних зібраннях інших країн. Будучи реставратором за освітою, Микола Канюс вперше в Івано-Франківській області організував приватну виробничу реставраційно-копіювальну майстерню, в якій проводиться науково-дослідницька та реставраційна робота із пам'ятками іконопису, і у виставочному залі якої

експонуються твори іконопису 17-19 століть. Унікальним явищем в українському мистецтвознавстві було виявлення і встановлення авторства намісних ікон Йова Кондзелевича „Христос учитель” і „Богородиця”, матеріали досліджень та реставрації яких були опубліковані в журналі „Пам'ятники України” (за липень 1989 р.) та в книзі В.Овсійчука „Майстри українського барокко” (1990 р.). До реставраційної практики Канюса відносяться також іконостас з церкви Пресвятої Богородиці (18 ст.) м. Тисмениці (Івано-Франківська обл.) та церкви св.Миколая (іконопис Корнила Устияновича) с. Микуличин (Яремчанський р-н).

Микола Канюс-мистецтвознавець — нині доцент Прикарпатського Університету — викладач Історії українського мистецтва розробив прийнятну п'ятирічну програму по живопису, скульптурі, кольорознавству, техніці і технології художніх матеріалів для художніх факультетів педагогічних інститутів України. Наукові статті вченого, що публікуються в періодичних виданнях, і базуються на міцній фаховій підготовці та практичній реставраційній і теоретичній роботі, присвячені українській давнині, а зокрема — Галицькій, історія та мистецтво якої — дерев'яна та кам'яна архітектура, іконопис і поліхромна дерев'яна скульптура церков особливо захоплюють Миколу Канюса.

Синтетичність світосприйняття, характерна для українця, розвинулася в особистості Миколи, який не мислить свого існування інакше. Частково з результатами своєї наукової і творчої праці художник Микола Канюс і хоче ознайомити мешканців міста Торонто та шанувальників українського мистецтва в Канаді на своїй черговій виставці „Літописний Галич”.

Анна Красневич
Мистецтвознавець

**„ГАЛИЦЬКА БОГОРОДИЦЯ”
„THE VIRGIN OF HALYCH”**

1995. Полотно, олія, 50 x 40 см.

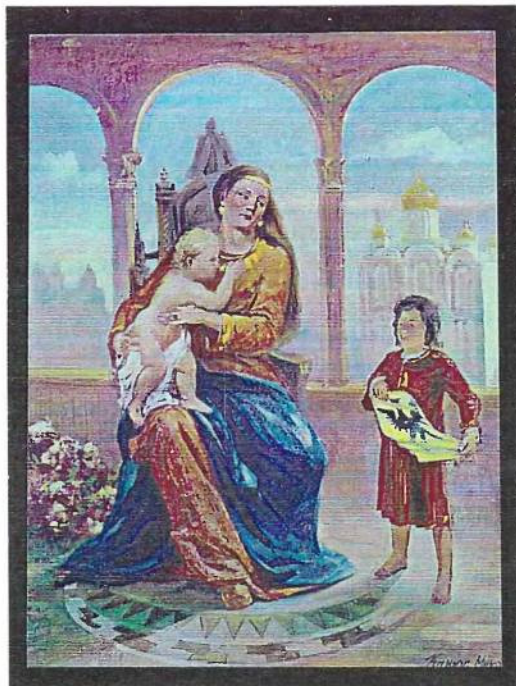
Травень 1205 року

Анна — друга дружина Романа Мстиславовича була дочкою візантійського імператора Ісаака II Ангела

Данило — в майбутньому великий князь галицько-волинського князівства — народився в 1201 році

Василько — рідний брат, вірний товариш по зброї, князь волинського князівства, книжник і мудрець народився в 1204 році

„Літопис руський”. Київ, 1989 р. С.369.

„ВИТЯЗЬ”
„THE KNIGHT”

1993. Папір, пастель, 18 х 24 см.

19 червня 1205 року

*„...Він бо кинувся був на поганих, як той лев,
сердитий же був, як та рись, і губив (їх), як той
крокодил, і переходив землю їх, як той орел,
а хоробрий був, як той тур, бо він ревно
наслідував предка свого Мономаха...”*

„Літопис руський”. Київ, 1989 р. С.368.

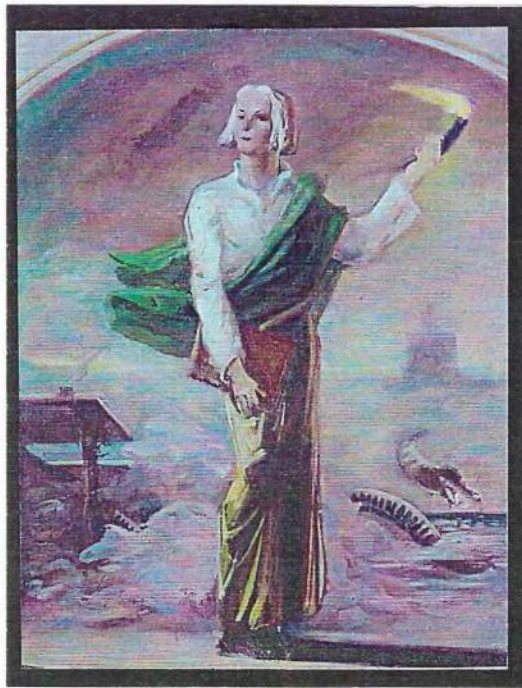
„ТИМОФІЙ”
„ТУМОРНІУ”

1995. Полотно, олія, 50 х 40 см.

Осінь 1208 року

*„А був у Галичі Тимофій, премудрий книжник,
родом із Києва...”*

„Літопис руський”. Київ, 1989 р. С.371.

„АВДІЙ”
„AVDIY”

1995. Полотно, олія, 50 х 40 см.

Біля 1237 року

„Звів також (Данило) церкву святого Іоанна (Златоустого), красну і гожу. І споруда її була така: склепінь чотири; з кожного вугла — склепіння, і стояли вони на чотирьох головах людських, вирізьблених одним умільцем; троє вікон прикрашені (були) склом римським; при вході в олтар стояли два стовпи з цілого каменя, і на них — склепіння; а верх же вгорі прикрашений (був) зорями золотими на лазурі; внутрішній же поміст її був вилитий з міді і з чистого олова, так що блищав він, як дзеркало. Дверей же її двоє (були) прикрашені каменем тесаним — галицьким білим і зеленим холмським; різьблені одним умільцем Авдієм горорізьби (їх були) всяких барв і золоті; спереду ж їх (на західних дверях) був зроблений Спас, а на північних — святий Іоанн (Златоустий), так що всі, хто дивився (на них), дивувалися.”

„Літопис руський”. Київ, 1989 р. С.418.

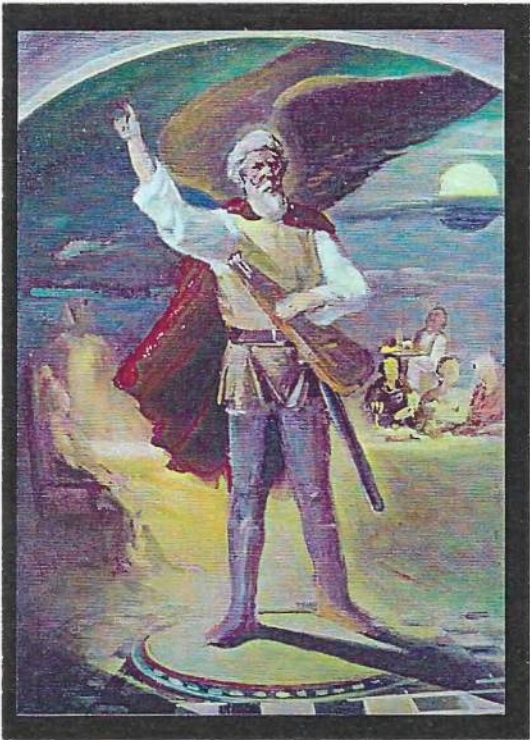
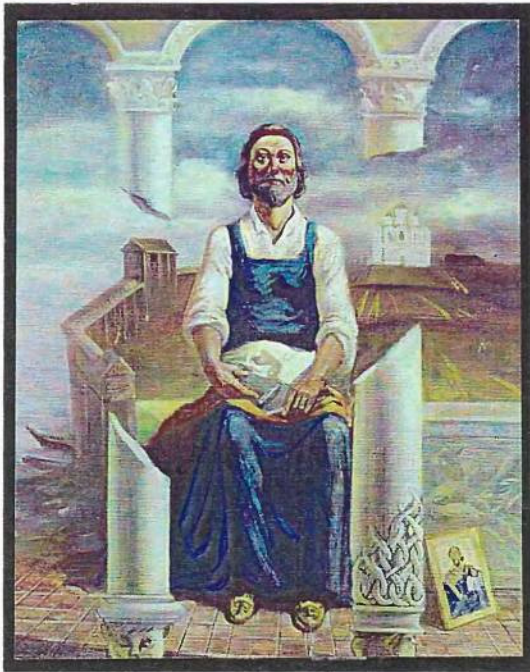
„МИТУСА”
„MYTUSA”

1995. Полотно, олія, 50 х 40 см.

Весна 1242 року

„... (Проти) владики перемишльського, який із ним, (Ростиславом), чинив коромолу.”
„Отож Андрій не застав його, але застав владику, і слуг його розграбував гордих, і сагайдаки їх боброві роздер, і прилбиці їх вовчі й борсукові розідрані були. Славетного співака Митусу, який колись із гордості не схотів служити князю Данилові, розшарпаного, яко в’язня, привели.”

„Літопис руський”. Київ, 1989 р. С.400.

„ОПЛАКУВАННЯ”
„MOURNING”

1995. Полотно, олія, 50 x 40 см.

Дня 25 червня 1205 року

*„Зосталися ж два сини його, один, (Данило),
чотирьох літ, а другий (Василько), двох літ.”
19 червня 1205 року Роман Мстиславович, князь
галицький, що був державцем всієї Руської
землі, був несподівано вбитий в Ляхах.
„Коли йшов на поляків то казав: „Або поляків
подолаю і підкорю, або сам не вернусь!”
І збулося останнє.”*

„Літопис руський”. Київ, 1989 р. С.368–369.

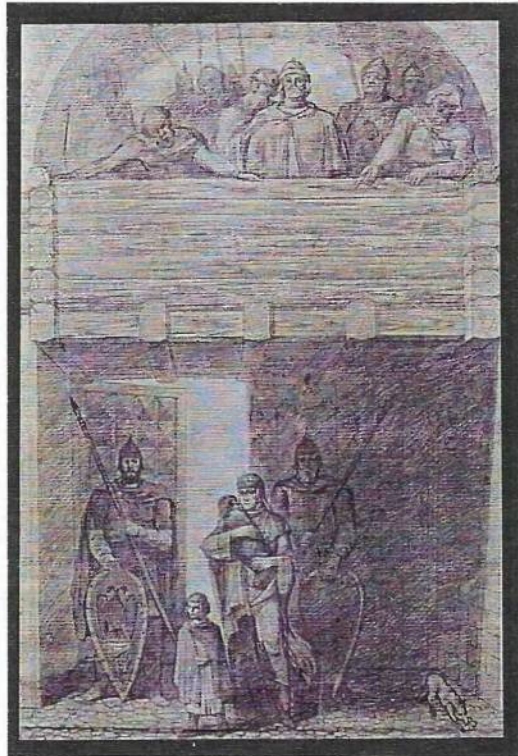
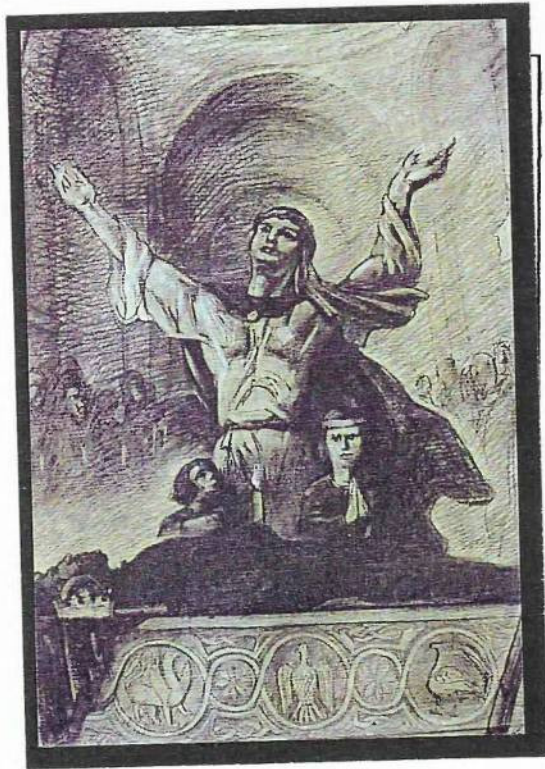
„ВИГНАННЯ”
„EXILE”

1993. Папір, вугіль, 50 x 40 см.

Липень 1206 року

*„Княгиня ж Романова (Анна), узявши дітей своїх,
утекла в (город) Володимир. Однак Володимир
(Ігоревич) і безбожні галичани, які (йому)
помагали, іще ж хотіли скоренити плем'я
Романове. Тому послав Володимир за радою
галицьких бояр до володимирців попа
з погрозою, кажучи їм: „Не зостанеться города
вашого, якщо ви мені не видасте обох
Романовичів (і) якщо не приймете брата могого
Святослава княжити у Володимирі.”
„І не знали вони, куди втікати, бо Роман був
убитий в Ляхах, а (князь лядський) Лєстько миру
не вчинив. Та бог став на поміч: Лєстько не
спом'янув ворожнечі, а з великою честю прийняв
ятрівку свою і дітей...”*

„Літопис руський”. Київ, 1989 р. С.369–370.

**„ДАНИЛКО НА ПРЕСТОЛІ”
„DANYLKO ON THE THRONE”**

1995. Полотно, олія, 40 x 50 см.

1210 рік

„Бояри володимирські і галицькі... і воєводи угорські посадили князя Данила на столі отця його, великого князя Романа, у церкві святої Богородиці приснодіви Марії.”

„Данило ж... був такий малий, що й матері своєї не впізнав.”

„Літопис руський”. Київ, 1989 р. С.372–373.

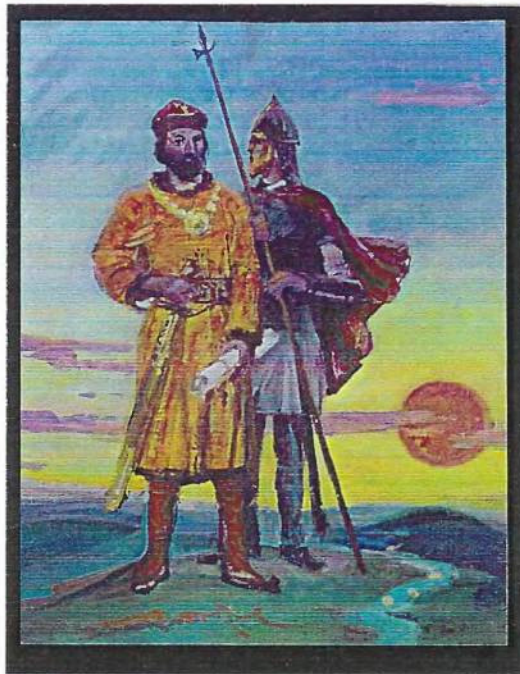
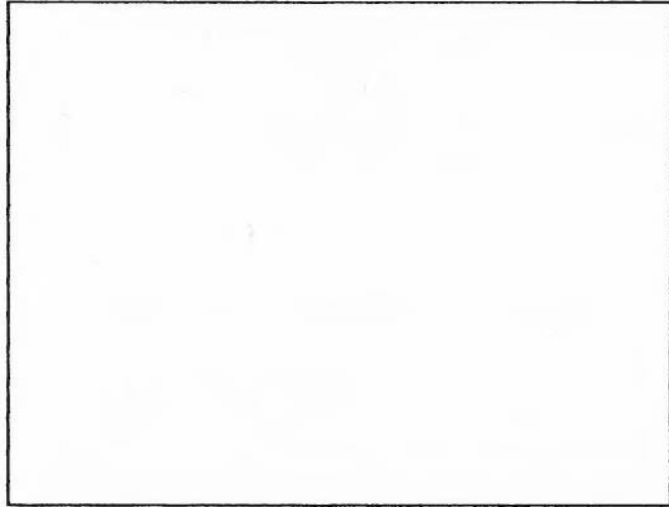
**„ДАНИЛКО
ТА ВАСИЛЬКО РОМАНОВИЧІ”
„DANYLKO AND VASYL'KO
ROMANOVYCHY”**

1995. Полотно, олія, 50 x 40 см.

Літо 1264 року

„Сей же король Данило (був) князем добрим, хоробрим і мудрим, який спорудив городи многі, і церкви поставив, і оздобив їх різноманітними прикрасами, і братолюбством він світився був із братом своїм Васильком.”

„Літопис руський”. Київ, 1989 р. С.425.

Персональні виставки Миколи Канюса:

1984 Івано-Франківськ
1984 Калуш
1988 Івано-Франківськ
1988 Львів
1992 Прага
1993 Братіслава
1995 Торонто

Твори художника закупили:

Державний музей українського образотворчого мистецтва України
Донецький художній музей, Україна
Дніпропетровський художній музей, Україна
Івано-Франківський краєзнавчий музей, Україна
Івано-Франківський художній музей, Україна
Тернопільський художній музей, Україна

приватні збірки:

Відень, Австрія
Тель-Авів, Ізраїль
Торонто, Канада
Краків, Польща
Боя-Маре, Румунія
Братіслава, Словачія
Лос-Анжелес, США
Ліон, Франція

ПЕРЕЛІК РОБІТ ЕКСПОНОВАНИХ НА ВИСТАВЦІ:

- 1 Галицька Богородиця. 1995 р., п.о., 50 х 40 см.
- 2 Витязь. 1995 р., п.о., 40 х 50 см.
- 3 Тимофій. 1995 р. п.о., 50 х 40 см.
- 4 Авдій. 1995 р. п.о., 50 х 40 см.
- 5 Оплакування. 1993 р. п.вугілля, 50 х 40 см.
- 6 Вигнання. 1993 р. п.вугілля, 50 х 40 см.
- 7 Данилко на престолі. 1995 р. п.о., 50 х 40 см.
- 8 Данилко та Василько Романовичи. 1995 р. п.о., 50 х 40 см.
- 9 Оружітеся. 1995 р. п.о., 50 х 40 см.
- 10 Портрет Ади. 1995 р. п.о., 60 х 70 см.
- 11 Портрет Валерії. 1995 р. п.о., 50 х 40 см.
- 12 Едельвейс. Опришки. 1995 р. п.о., 60 х 70 см.
- 13 Портрет Дар'ї Гошуляк. 1995 р. п.о., 40 х 30 см.
- 14 Портрет о. Остапа Гошуляка. 1995 р. п.о., 40 х 30 см.
- 15 Бейсбол. 1995 р. п.о., 70 х 90 см.
- 16 Портрет Кетрін. 1995 р. п.о., 60 х 90 см.
- 17 Весна на Лейкшорі. 1995 р. п.о., 40 х 50 см.
- 18 Яблуні цвітуть. 1995 р. п.о., 40 х 50 см.
- 19 Бодз. 1995 р. п.о., 40 х 50 см.
- 20 Троянди. 1995 р. п.о., 40 х 50 см.
- 21 Голубий натюрморт. 1995 р. п.о., 50 х 40 см.
- 22 Натюрморт з виноградом і апельсинами. 1995 р. п.о., 40 х 50 см.
- 23 Натюрморт з пташкою. 1995 р. п.о., 40 х 50 см.
- 24 Натюрморт з апельсинами. 1995 р. д.о., 19 х 25 см.
- 25 Берег озера. 1995 р. п.о., 30 х 40 см.
- 26 Емігранти. 1995 р. п.о., 40 х 50 см.
- 27 Благовіщення. 1995 р. п.о., 100 х 120 см.
- 28 Осінь. 1995 р. п.о., 60 х 80 см.

АКВАРЕЛЬ:

- 1 Церква Благовіщення в Коломиї. 1995 р. п.а., 40 х 30 см.
- 2 Костел Місіонерів в Городенці. 1995 р. п.а., 30 х 40 см.
- 3 Гірський потік в Карпатах. 1995 р. п.а., 30 х 40 см.
- 4 Озеро Онтаріо. 1995 р. п.а., 20 х 25 см.
- 5 Осінь в Підгір'ї. 1995 р. п.а., 20 х 25 см.
- 6 Костел Потоцьких у Івано-Франківську. 1995 р. п.а., 40 х 30 см.
- 7 Вежа Данила Галицького у Раківцю. 1995 р. п.а., 40 х 30 см.

ПАСТЕЛЬ:

- 1 Портрет Ігоря. 1995 р. к.п., 40 х 30 см.
- 2 Портрет Юрка. 1995 р. к.п., 40 х 30 см.
- 3 Портрет Михайлика. 1995 р. к.п., 40 х 30 см.

Умовні скорочення:
п.о. — полотно, олія
п.а. — папір, акварель
к.п. — картон, пастель

Авторське видання підготувала
мистецтвознавець
Анна Красневич